

onder de boeddhisten

door Ds. J. Henzel

Wat de godsdiensten in het oosten voor de mensen aldaar betekenen is voor de westling zeer moeilijk te verstaan. Men bemerkt dat vooral, wanneer ontwikkelde oosterlingen, zelf tot het christendom overgegaan, hun geestelijke ervaringen meedelen.

Dit geldt misschien wel het meest voor de vele boeddhistische monniken en nonnen in China. Er zijn er onder, die het godsdienstig leven alleen hebben gekozen als een gemakkelijke wijze om door dit leven heen te komen, maar men vindt er ook velen, vooral in onze tijd, die worstelen met de diepste geestelijke vragen, en die ernstig zoeken naar vrede des harten. Alleen in China bedraagt hun getal wel een millioen, en zij leiden in dit uitgestrekte land een eigenaardig leven, afgezonderd in kloosters, verbonden aan tempels, bedevaartplaatsen op de bergen, op eilanden enz. Deze mensen met hun bijzonder rijke erediens, hun grote verzameling geschriften, vormen het vaste bolwerk van het boeddhisme. Van hen is alle eeuwen door in goede en slechte tijden, de machtige geestelijke invloed uitgegaan, die het boeddhisme op de chinese maatschappij gehad heeft.

Wanneer juist deze mannen en vrouwen eens met het Evangelie bekend konden worden gemaakt, en hun grote vroomheid langzamerhand eens kon worden omgevormd en gebruikt in de dienst van den levenden God, dan zou dit voor de zaak van Christus in het oosten van de allergrootste betekenis zijn.

Eén der noorse zendelingen voelde zich altijd door zijn aanleg en studie bijzonder tot hen aangetrokken, en hij zocht daarom steeds gaarne kloosters op, ten einde met de monniken te kunnen spreken over hun en zijn godsdienst. Langzamerhand had hij onder hen meerdere vrienden gekregen en het gevolg was, dat hij vaak de gelegenheid kreeg om in een klooster een lezing te houden over een godsdienstig onderwerp. Vooral het hogere boeddhisme met zijn diepzinnige mystiek heeft veel schoons.

Reichelt zag dat heel goed in en erkende dat ook gaarne. Daarover sprak hij gaarne, en getroffen door zijn waarderende houding en zijn ruime blik, werd hij meermalen in een bevriend klooster gevraagd te lezen over de aanrakingspunten van boeddhisme en christendom. Hij wees er dan altoos op, dat al de lichtstralen, die zij in het hogere boeddhisme hadden, eerst in Christus tot de juiste en volle ontwikkeling kwamen.

Door de bekering van een jongen boeddhistischen monnik, die in zijn klooster reeds één der belangrijkste plaatsen innam, werden zijn plannen meer omljnd, en zo is in de loop der jaren een instituut tot stand gekomen, waar men huisvesting kan aanbieden aan de vele monniken, die in China van het ene naar het andere klooster reizen. Ze kunnen dan enige tijd in deze inrichting blijven om godsdienstige onderwerpen te bestuderen. Daar maken ze dan kennis met de Bijbel, worden in de christelijke leer ingeleid, en worden op deze wijze bekend met Christus.

Met een monnik, een abt van een klooster, en een oud-abt van datzelfde klooster, die weer een ander leidde, werd een broederschap opgericht om vooral boeddhistische monniken tot Christus te brengen, en Hem te doen kennen als den Verlosser der wereld, die de diepste bedoelingen van het hogere boeddhisme in Zijn persoon heeft verwerkelijkt. Verschillende kloostereigendommen met rijstvelden en lokaliteiten zijn ter beschikking van de broederschap gesteld.

Onder de boeddhisten geldt het als een buitengewoon verdienstelijk werk als pelgrim rond te trekken en niet alleen de heilige boeddhistische bergen te bezoeken, doch ook de grote kloosters, die overal in het land gevonden worden met een bezoek te vereren. In deze kloosters verblijven de bedevootgangers dan, al naar de omstandigheden, langere of kortere tijd, en nemen er gedurende die tijd deel aan het gebed en aan de vrome overdenkingen, of zij komen ook om te luiste-

OMKE.

Omke waes dead, da ik op de wrâld koom. Mar by ús tues libbe hy noch jieren dirnei: sò faek wûr oer him spritsen. Hy waes in omke fan ús mim. For iderien op Schylge waes hy omke, dat waes syn neam as dokter, as douanier fan de franse regearing, as de Schylger Faust. Hy hie eak syn siel forkocht en koe de swarte kunst. Da hy stoar, noom hy it geheim mei yn syn grêf. Allinich de omke-salf is noch lang dirnei forkocht.

Mei dy salf waes it in raer ding. Ienkear krigge in famke fan sò hwat njoggentiin jier in tsjokke lip. De (echte) dokter sei, 't waes kanker en se moast nei Amsterdam om it 'r útsnyje to litten. Omke hearde dirfan.

Hy jooch it famke in doske salf en sei: smoar dat op dyn lip en sprek yn gyn seks wiken oer dyn sjeekte, mei gyn minsk. Dan solt wol oer wêze. En it gong oer en de dokter begripe 'r niks fan.

As yn dy tiid in schip oan 'e walle koom, dan moast Omke dir hinne om to sjean of se eak smokkelgoed yn hienen.

As de lading lost waes, gong Omke ynt leech schip, schodde rys mei syn hôle, monkele hwat yn him self en sei hêrdop: „ik sjoch it wol, born, it schip is schien leech. Hir is fanself eak niks yn.“ En dan gong hy krek op it plakje stean, wirt goed yn siet. „Meitse mar rys epen.“ — En dan koom it smokkelgoed for 'e dei.

't Mōaiste, hwat ik fan Omke wit, is, hō hy in schip fan strân ôf brocht. Op 'e Nōsfearder siet in schoender. De guzjers mei man en macht en toallef hors, prebearren it schip 'r ôf to bringen. Mar dir waes gyn forwrikken yn to kryjen. Dir koom Omke oan-kuierjen. „Noe born,“ en hy kike mei syn heldere eagen ien for ien oan, „wolt net?“ „Nee, Omke,“ seien se, „kan Omke ús helpe?“ „Och born,“ sei Omke, „hō lang solt dorje, for jomme hwat leare? De sé moat bitelled worre. Hwa hat in duit for my?“ Omke krigge in duit. En noe sagen se him nei de wetterkant gean; hy stong mei syn gesicht nei de sé yn himself to preveljen; da kearde hy him nei it schip en smiet de duit yn sé. En noe geborre er in wonder: de schoender riize oerein, gliedde fan it strân, koom yn jip wetter en liet de ankers falle.

(In het dialect van Westerschelling).

ren naar den een of anderen beroemden schriftuitlegger, die in de verschillende kloosters lezingen houdt.

Het gevolg is, dat er door heel China steeds een stroom van monniken trekt. Van deze gewoonte heeft de Christelijke Broederschap gebruik gemaakt en ook in haar instituut op den Tao-Fong-Shan (Berg, van welke de Christuswind waait) deze mannen ontvangen.

Door de beroemdste boeddhistische letterkundigen en schriftverklaarders uit te nodigen tot het houden van voordrachten, waarbij iedereen dan kan deelnemen aan de discussies, heeft men de gelegenheid om de christelijke beginselen te vergelijken met die van het boeddhisme, doch tevens wordt daardoor verzekerd, dat een stroom van monniken ook het instituut zal aandoen.

Zal dit echter zo blijven, dan moet zulk een instituut de bezoekers een sfeer aanbieden, zoals ze die gewend zijn. Daarom is het instituut niet slechts zoveel mogelijk gebouwd als een chinees klooster, doch ook de godsdienst-oefeningen en de vergaderingen, gelijken, voorzover het de uiterlijke inrichting aangaat, zoveel als doenlijk is op die van het oosten. In het rituaal, in zang en andere vormen poogt men het verhevene, waaraan de monniken gewend zijn, te gebruiken, zonder ook maar er aan te denken verschillende godsdiensten te gaan vermengen. De grote moeilijkheden der laatste jaren hebben ook veel boeddhisten tot ernstig zoeken gebracht. Men worstelt met vele vragen en men wil antwoord hebben. Zo komen vele mensen uit de beste kringen der bevolking tezamen in studiekringen, of hebben zich aaneengesloten in broederschappen en boeddhistische verenigingen. In deze kringen is een ernstig zoeken naar de eeuwige waarden, en deze nieuwe en belangwekkende bewegingen worden door vele monniken gesteund en bevorderd.

Ook van deze beweging profiteert het Christelijk Instituut. En het is vooral in deze tijd van het grootste belang, dat de leiders in aanraking komen met de monnikenwereld over het gehele land. Zo bezocht Reichelt vóór enige tijd het westen van China en het oosten van Tibet. Het gold hier in de eerste plaats een bezoek aan de belangrijkste van de vier heilige bergen van het chinese boeddhisme, aan de Omishan met zijn vele kloosters en tempels.

Omishan verbergt zich meest in een gulden sluier van nevel of hult zich geheel in een zeer dikke mantel van donkere wolken. Het is niet het minst dit feit, waarom deze berg de incarnatie van majesteitlijke macht en ontzetting is geworden, de Sinaï van Oost Azië.

Zulk een berg kon wel niet anders dan een gevoel van ontzetting en van ernst en eerbied teweeg brengen. En de boeddhistische poëzie en mystiek hebben hier een onuitputtelijke bron van stof gevonden. Boven op de berg verheffen zich enige tempels, terwijl er op de bergkanten, de hellingen, de hoogten, in de schilderachtige dalen en bij diepe afgronden niet minder dan vijftig tempels en kloosters gevonden worden.

Grote scharen pelgrims bewegen zich altoos voort langs 126

Na zorgvuldige voorbereiding van het experiment, heeft een telegram, dat uit Brussel werd verzonden, in één minuut en veertig seconden tweemaal de reis om de wereld gemaakt.

In Amerika is men op het denkbeeld gekomen op gevaarlijke punten van de weg de bomen te bestrijken met een lichtuitstralende verfstof.

De Parijse gemeenteraad heeft besloten te Parijs een grote fontein van zilver en kristal te bouwen ter herinnering aan wijlen Koningin Astrid.

In het gebied van den Boven-Solinos in Brazilië heeft men een slang ontdekt van 26 m. lang.

Het totaal aantal der dagelijks in alle staten van Noord-Amerika verschijnende ochtend- en avondbladen bedraagt meer dan 40 miljoen. Ontspanningslectuur en maandbladen hebben een oplage van 120 miljoen of een tijdschrift per hoofd. Er bestaan 60 courantenconcerns die meer dan 300 van de 1949 couranten uitgeven. De grootste oplage heeft de New York Daily News met 1.25 miljoen exemplaren. Daarna komt de Chicago Tribune.

Een Amerikaanse geneesheer schijnt een serum te hebben uitgevonden, dat in geval van longontsteking bij kinderen een zeer krachtige genezende uitwerking heeft.

Een Hongaarse uitvinder heeft een radio-apparaat vervaardigd, waarbij het menselijk lichaam als antenne dienst doet en dat alleen functionneert, wanneer de metalen delen door de hand worden aangeraakt.

de stijgende wegen, jonge en oude, mannen en vrouwen. „Aangrijpend was het de oude vrouwen te zien, van wie sommige wel zeventig jaar waren, de pelgrimsstaf in de hand. Op de borst dragen zij in het algemeen een geel stuk doek, waarop: „Eerbiedig schrijd ik voort over de heilige berg om mijn wierookoffer te brengen“. De lippen bewogen zich in een voortdurend gemompel. Het was het bekende, korte, allesomvattende gebed en huldebewijs, dat werd gepreveld: Nan-Mo-Omitofo (Ik geef mij eerbiedig aan U over, Amitabha).“

Een der voornaamste kloosters is het Chiu-Lou-Tung-klooster, waar Reichelt hartelijk ontvangen werd door de vriendelijke en verlichte staf van monniken en door vele aantrekkelijke leken boeddhisten. Met hen allen kon deze christen-zending belangrijke gesprekken voeren en ieder afzonderlijk gaf hij een geschrift. Waar hij meende, dat diepere geestelijke belangstelling was, schonk hij ook een Nieuw Testament of delen van de Bijbel.

In het Hong-Chueng-klooster werd hij uitgenodigd om een lezing te houden over het onderwerp: De godsdienst, bezien van het standpunt van het christendom uit.

Toen de oude Hai-Liang, de ex-abt van het Chiu-Lou-Tung-klooster dit hoorde, nodigde hij hem ook uit. Het was tegen de avond. Op de tempelplaats, midden vóór de hoofdtempel, is van grote steenblokken een machtige balustrade gemaakt. Daar werd een tafel neergezet en een grote stoel. Om aan het geheel meer luister bij te zetten had Hai-Liang zijn kostbare siertapijt met gouddraad geborduurd en met de brullende leeuw als decoratiemonster over de stoel laten leggen. Dit tapijt wordt alleen bij hoge gelegenheden gebruikt, wanneer de abt in de leeuwenhal op zijn rechterstoel zit. De leeuw symboliseert in het boeddhisme steeds de wijsheid en daar denkt men dus niet hetzelfde als wij, wanneer er sprake is van een brullende leeuw.

Het was dus voor deze gelegenheid een fijngevoelde bevestiging van eerbied voor de aan dezen vreemdeling geopenbaarde wijsheid.

Op de banken op de tempelplaats zaten de monniken, de lekenboeddhisten, onze dragers en ons buitenlands reisgezelschap. Vooraan stond de oude abt Hai-Liang, met stralend gezicht. Hij had een bel in de hand en belde maar voort. Allen moesten komen. En boven op de ballustrade zat Reichelt in zijn eenvoudige zwarte toga met het lotuskruis op de borst.

Op die stille zomeravond, in het meest schilderachtige klooster op de berg Omi, het religieuze en het organisatorische hart van het chinese boeddhisme, werd het woord der verzoening door Christus gebracht.

Ook de andere kloosters en tempels werden bezocht en in vele trof hij vrienden en bekenden aan, mannen, die reeds eens of meermalen in het Christelijk Instituut hadden gelogeed. Er werd veel gesproken en men mag geloven, dat velen tot een dieper inzicht kwamen in het geheimenis van een leven met Christus verborgen in God.

